1850. N°.

LEYDSCHE COURANT

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

VRIJDAG, 5 JULIJ.

De Prijs der Courant is ƒ 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 4 Julij.

Ten einde noodelooze bezorgdheid tegen te gaan, zijn wij door den Heer Officier van Justitie in dit Arrondissement aangezocht te vermelden: dat de verklaring door H. F. van B. aan de Justitie gedaan, wegens diefstal van eene aanzienlijke geldswaarde en poging tot moord, in den avond van Maandag ll., op de Haarlemmer trekvaart nabij de Kwaakbrug ten zijnen nadeele gepleegd, Zijn Edel-Achtbare, na een onverwijld en naauwkeurig onderzoek gebleken is, onwaarschijnlijk en ongeloofwaardig te zijn, daar de bekomene inlichtingen dezelve in allen deele wederspreken. *Op herhaalden aandrang heeft gemelde persoon de valschheid dier verklaring erkend.*

— Op de algemeene Vergadering der Maatschappij voor de Geneeskunst, den 26 en 27sten Junij te Utrecht gehouden, is onder anderen tot Lid van het Hoofdbestuur gekozen, onze Stadgenoot Dr. J. H. Molkenboer. De volgende algemeene Vergadering zal hier ter stede gehouden worden.

— De aanneming der gaz-verlichting te Nymegen voor ƒ6,943.— 's jaars, is aan onze Stadgenooten de Heeren Schretlen & Comp., toegewezen.

— Uit Amsterdam wordt aan de *N. Rott. Cour.* gemeld, dat Zondag l. l. een Stenograaph bezig zijnde, zoo men meende van de Vereeniging: *Unitate ac Perseverantia*, de Leerrede van Prof. des Amorie v. d. Hoeven, in de Remonstrantsche kerk over te nemen, daarin door de aanwezigen is verhinderd geworden.

— Op den Hollandschen Spoorweg zijn in Junij vervoerd 117,459 reizigers en is ontvangen ƒ115,717.

— Op den Rhijnspoorweg zijn in Junij vervoerd 44,951 reizigers en is ƒ33,212 ontvangen.

— Door de Nederl. Bank is voor omtrent 18 millioen, en bij de onderscheiden Betaalmeesters voor ruim 25½ millioen aan gouden 10- en 5-gulden stukken ingewisseld.

— Aan Dr. P. Halbertsma is op zijn verzoek eervol ontslag verleend als Rector der Latijnsche school te Elburg, en is in diens plaats benoemd de Conrector Dr. Kiselius.

— De Onderwijzer J. Zoer te Shee, in de gemeente Dwingelo in Drenthe, heeft van Regeringswege een aanbod gekregen, om op eene bezoldiging van ƒ900, de betrekking als Onderwijzer aan de Kaap de Goede Hoop waar te nemen. (*Nederl.*)

— Uit Coevorden wordt gemeld, dat de vestingwerken waarschijnlijk zouden geslecht worden, als niet noodzakelijk voor 's Lands verdediging.

— Te Hoogeveen is een grijsaard van 86 met een meisje van 26 jaren ondertrouwd.

's GRAVENHAGE, 4 Julij.

De Koninklijke familie bevindt zich thans weder op het Loo. Z. M. is ll. Maandag derwaarts vertrokken.

— Z. M. heeft bij besluit van 24 Junij bepaald, dat het loon voor het op den juisten inhoud ijken van oude vaten, behoorende aan branders en handelaars in gedistilleerde dranken, zal worden berekend naar het tarief, bij art. 14 van het Koninklijk besluit van 31 December 1834, voor den water-ijk van olie- en sterken-drank-vaten vastgesteld.

— Z. M. heeft van aan den Graaf H. G. de Perponcher, Generaal der Infanterie, en aan den Kapitein ter Zee F. X. R. 't Hooft, vergunning verleend, aan den eerste tot het dragen der Medaille, door de Koningin van Engeland toegekend aan die militairen die den veldtogt in Egypte in 1801, bij het Engelsche leger hebben bijgewoond, en aan den laatste van de Orde van den Rooden Adelaar 3de klasse, hem door den Koning van Pruissen geschonken.

— Z. M. den Keizer van Rusland heeft den Heer Mr. P. C. Schooneveld, Advocaat bij den Hoogen Raad en Lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, begiftigd met het Commandeurs-kruis der Orde van St. Anna, met diamanten omzet.

— Gisteren is de Algemeene Synode door Z. Exc. den Minister van de Herv. Eeredienst geopend, waarna door de leden der Synode, ingevolge het nieuwe Reglement, is overgegaan tot het benoemen uit hun midden van een President en Vice-President, waarvan de keuze is gevallen, als President, op den Wel-Eerw. Heer Ds. Verwey, Predikant te Leyden, en tot Vice-President den Wel-Eerw. Heer Ds. Boeles, Predikant te Noorddijk in Groningen.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Dingsdag 2 Julij.

In deze zitting is ingekomen een adres van de Heeren A. van Hoboken en Zoon en andere handelshuizen te Rotterdam, onder toezending van eenige bescheiden, aantoonende dat men te Rostock de schepen 18 pCt. goedkooper kan bouwen dan te Rotterdam, en uit dien hoofde nog meer hunne gronden voor een parlementair onderzoek, aan de scheepvaartwetten te doen voorafgaan, aandringende.

Voorts is nog ingekomen een adres alleen van de Heeren A. van Hoboken en Zoon, daarbij bestrijdende een gezegde in de redevoering van den Heer van Ryckevorsel, in de zitting van den 29sten Junij ll. voor zoover dit op adressanten betrekking heeft. (Overeenkomstig het daartoe gedane verzoek van den Heer van Hall, heeft de commissie voor de verzoekschriften zich gedurende de gewone schorsing der zitting op den middag bezig gehouden met het opmaken hunner verslagen op de beide gemelde adressen. Die zitting hervat zijnde heeft de commissie omtrent eerstgemeld adres geadviseerd tot de nederlegging ter griffie, en wat het tweede adres betreft, als meer rakende een persoonlijk verschil, geconcludeerd tot de orde van den dag. — Dien overeenkomstig is besloten.)

De Voorzitter geeft kennis, dat de voordragt der huishoudelijke begrooting van de Kamer voor 1851, zoo als zij door de huishoudelijke commissie is opgemaakt, ter onderzoek van de leden ter griffie is nedergelegd.

Al verder geeft de Voorzitter kennis, dat door de afdeelingen gekozen zijn tot rapporteurs voor het ontwerp van wet tot tijdelijken onderstand van werklieden aan het maritiem etablissement te Rotterdam, de Heeren, van Eck, Slicher, Ter Bruggen Hugenholtz, Bachiene en Hengst.

Vervolgens zijn de algemeene beraadslagingen over de scheepvaart-wetten voortgezet.

De Heer Poortman heeft hoofdzakelijk trachten te betoogen, dat de Heer van Hall van de door dezen bijgebragte cijfers, hoe ook op waarheid gegrond, een verkeerd gebruik heeft gemaakt. De spr. bestrijdt het, dat door genoemd lid vergelijkingen zijn gemaakt opzigtelijk de scheepvaart van meer verwijderden tijd, en neemt tot zijne vergelijkingen een gemiddelden term van 1832 tot 1848, waaruit hij in overeenstemming met de opgaven der Regering, tot de slotsom komt, dat de Nederlandsche scheepvaart over het algemeen is vooruitgegaan, vooral in de laatste jaren onder de werking der tractaten.

De Heer de Monchy heeft de ontwerpen in breede trekken verdedigd en de nadeelige werking trachten te doen uitkomen van het tarief van 1845, dat hij niet als stelselloos beschouwde, zoo als door sommigen was beweerd, maar integendeel als stelselmatig ingerigt naar het beschermend stelsel. Hij heeft al verder geschetst de nadeelige gevolgen, die ten opzigte van vele fabrieken, als: zout- en zeepziederijen, suikerraffinaderijen enz. ontstaan zijn uit de wetten, die moesten dienen tot verbetering van den accijns op dezelve enz. Groot voorstander van vrijheid in handel en scheepvaart, wil spr. alles aanwenden wat in zijn vermogen is om den druk daarvan op te heffen en belooft hij zich van de aangeboden wetten velerlei voordeelen.

De Heer van Hasselt is van eene tegenovergestelde meening en betreurt de nadeelige gevolgen, welke uit deze wetten voor de Nederlandsche scheepvaart zullen ontstaan. Wij zijn niet bestand tegen Engeland te concurreren, terwijl dat land, door zijne overmagt van schepen en aanzienlijke kapitalen, al de voordeelen zal genieten uit de opheffing der bescherming van onze O. I. vloot.

De Heer Ter Bruggen Hugenholtz keurt de strekking der wetten goed en bestrijdt het gevoelen, dat zij ten nadeele van den scheepsbouw zullen uitloopen, 't welk hij door bijzonderheden tracht te staven.

De Heer van Hall beantwoordt vele bedenkingen. Onder anderen vraagt hij, wie en wat tot de onzekerheid van den handel heeft aanleiding gegeven, waarover de verdedigers der wetten zich beklagen? Zij is juist het gevolg van de aanbieding van deze wetten. En wat zal die onzekerheid doen voortduren? Hij hoopt, bij de behandeling van art. 1, dan te toonen dat ook bij de aanneming van deze wetten eene groote mate van onzekerheid zal blijven bestaan; want de regering zal toch altijd met Engeland moeten onderhandelen. Spr. heeft in zijne rede van Zaturdag ll. aangevoerd, dat het hier vooral twee punten geldt: 1°. de beginselen, die bij deze ontwerpen worden aangenomen,

en 2°. of we de mededinging zullen kunnen volhouden? Over het beginsel is men het, naar het den spr. voorkomt, eens doch verschilt over de toepassing. Spr. meent, dat een matig regt billijk is als een equivalent voor den binnenlandschen producent, om de mededinging tusschen hem en het buitenlandsche fabrikaat te kunnen volhouden. En nu toont spr. andermaal aan, dat de mededinging, die men den scheepsbouw en scheepvaart wil doen ondervinden, zijns inziens onbillijk en onregtvaardig is. Onder anderen herinnert hij daarbij, dat onze schepen geene zeereis kunnen doen, of zij betalen voor het minst eenmaal 's jaars het tonnegeld. Het gevolg daarvan is, dat bij eene gecombineerde expeditie, die bijv. 18 maanden duurt, onze schepen dat tonnegeld tweemalen moeten betalen, zoowel bij de heen- als bij de terugreis, terwijl een vreemd schip het gedurende dien tijd hetzij bij het begin of bij het einde van zijne reis, slechts eenmaal behoeft te betalen. Hij herinnert echter, dat de scheepsbouw en de scheepvaart nog aan vele andere regten en lasten zijn onderworpen, zoodat de concurrentie voor dezen hoogst bezwarend zal worden. Vroeger hebben wij 38½ pCt. van de geheele vaart gehad en in 1847 is zij gedaald tot 33 pCt.; zoodat onze vaart betrekkelijk al meer en meer is achteruitgegaan. Spr. zegt dat alles nederkomt op de vraag, kunnen wij de mededinging volhouden? Zoo ja, neemt dan de wetten aan; zoo neen, dan gaan we door deze wet ten gronde. Nu kan men wel zijne hoop vestigen op de toekomst, maar daarop berekeningen te bouwen en zoo groote belangen op het spel te zetten, neen dat durft, dat mag hij niet. Hij kan aannemen, dat de een of ander scheepsbouwmeester met bijzondere berekeningen belang stelt in de aanneming dezer wet. Hij kan het welligt ook doen, omdat hij een zoogenaamd man van beginselen is; doch hij moet verklaren, dat hij geen voorstander is van de zoodanigen, die zich in zaken mannen van beginselen noemen, en voor het door hen opgevat beginsel alle belangen, die van hunne familie en van het vaderland zouden op het spel zetten. Op de hoop, op de berekeningen van één man kan de wetgeving in allen gevalle geene wetten bouwen. Een onpartijdig onderzoek wordt hier gebiedend gevorderd. Spr. kan het toegeven, dat de algemeene toestand van den handel is vooruitgegaan, doch dat levert eene reden te meer op, om voor de scheepvaart te waken; want de handel moet niet bloeijen ten koste van de scheepvaart; dat zou onbillijk wezen. Het is waar, de scheepvaart heeft den handel noodig, doch het is ook waar, dat de handel zich in vroegeren en lateren tijd verheugen mogt over de ondersteuning van eene rijke en bloeijende scheepvaart. Men moet de scheepvaart in de gelegenheid stellen, van den bloei van den handel te profiteren.

Eindelijk merkt Spreker op, dat men heeft aangevoerd, dat men op tractaten met Engeland niet kan rekenen, doch als dit waar is, dan kan men nog veel minder rekenen op zijne wetgeving. De wetgeving bindt Engeland niet jegens ons. Het kan zijne wetgeving veranderen wanneer het verkiest. Het kan die bovendien naar verkiezing uitleggen. Tractaten moeten ten minste door twee partijen worden uitgelegd. Spreker zegt ten slotte zijner rede, dat hij niet langer het woord durft voeren, daar hij anders nog op vele der aangevoerde redenen ten voordeele der wet zou moeten antwoorden.

De Heer de Fremery beantwoordt wederom den Heer van Hall en doet opmerken, dat hij op de meest belangrijke punten niet heeft geantwoord. Hij ontkent het, dat door de indiening dezer wet, onzekerheid voor den hanzou zijn geboren. Die onzekerheid duurt reeds eenige jaren. Reeds toen er in Engeland sprake was van de opheffing der Navigatie-acte, hebben zoo velen in Nederland den wensch geuit, dat het tijd, dat het van gewigt voor Nederland was, om Engeland vooruit te gaan op den baan der handels-vrijheid, daar het anders te voorzien was, dat de markt zich geheel naar Engeland zou verplaatsen. Hij ontkent het, dat het tonnegeld onze scheepvaart meer zou belemmeren dan de vreemde. Tonnegeld is niets anders dan lastgeld. En nu wordt er in de haven van Londen, elken keer twee soorten van last- of tonnegeld geheven. Een Engelsch vaartuig moet dat alzoo even goed in zijn land betalen, als een Nederl. schip bij ons. Spreker toont nu door cijfers aan, dat de Nederl. scheepvaart, bij vergelijking van de jaren 1836 en 1837, aanzienlijk is vooruitgegaan, wel niet in evenredigheid als vreemde vlaggen; doch hij hoopt, dat in vervolg van tijd gelijke vermeerdering zal plaats hebben, al ware het ook in dezelfde evenredigheid; hij zou zich daarover verheugen. Daardoor zou ons aandeel in de vaart, bij vergelijking, wel iets verminderen, doch in wezenlijkheid aanmerkelijk toenemen. Spreker wederlegt onderscheidene der becijferingen, door den Heer van Hall medegedeeld en toont aan, dat men op die wijze tot geheel andere uitkomsten geraakt, dan de vorige redenaar. Het was hem aangenaam, zegt hij ten slotte, dat de Spreker uit de hoofdstad heeft moeten toegeven, dat de handel is vooruitgegaan. Nu meent hij, dat de scheepvaart niet kan bloeijen zonder eenen grooten en uitgebreiden handel. Hij vleit zich, dat deze wet aanleiding zal geven tot eene groote uitbreiding van den handel.

De Heer Poortman beantwoordt almede den Heer van Hall en betoogt nog nader, dat toen de bescherming verminderd is, onze scheepvaart steeds is vooruitgegaan, waaruit Spreker het gevolg afleidt, dat onze scheepvaart uit eene vermindering der bescherming geen nadeel zal lijden.

De Heer Reynders heeft den Heer Donker Curtius beantwoord.

Geen der leden vraagt meer het woord. Het is aan den Minister van Finantien. De Minister verzoekt, bij het ver gevorderde uur, verschuiving der beraadslagingen tot morgen, ten einde alsdan het woord te kunnen voeren. — Daartoe wordt besloten.

Zitting van Woensdag 3 Julij.

De vergadering geopend zijnde, is het woord aan den Minister van Finantien, van wiens uitvoerige rede wij hier een beknopt overzigt laten volgen.

De Minister verklaart bij deze voordragten, zonder aanzien van andere mogendheden of belangen, alleen en uitsluitend het belang van Nederland op het oog gehad te hebben, en bepaalt zich bij vijf voorname punten.

1°. Heeft men te kennen gegeven, dat eene enquête noodig was daarom, vermits men daardoor tijd zou winnen om de zaak nog nader te onderzoeken, doordien sommigen geloofden, dat de Regering ten deze met overijling zou zijn te werk gegaan. Vooral de eerste spreker uit Amsterdam heeft die noodzakelijkheid nader herhaald, maar daarbij te gelijkertijd toegegeven, dat de Regering inmiddels niet kon stilzitten, dat zij op eene of andere wijze moest handelen.

2°. Is de Minister van oordeel, dat de omvang en het gewigt van den voorgedragen maatregel wel met eenige overdrijving is afgeschetst.

3°. Hebben de tegenstanders gemeend, dat de Regering te uitsluitend het oog had geslagen op den maatregel van Engeland; op hetgeen Engeland gedaan had en van ons vorderen zou, en dat te weinig gelet was op andere Staten.

4°. Dat de tegenstanders vrij eenzijdig de zaak hebben beschouwd, omdat toch meest alles wat hij heeft hooren aanvoeren, was gerigt tegen de opheffing van de bescherming der vlag, tot dusverre aan de scheepvaart verleend, terwijl het belang van den handel bij die beschouwingen al zeer op den achtergrond werd gesteld.

5°. Dat de tegenstand niet zoo zeer was gerigt tegen den maatregel op zich zelven, maar tegen de wijze der gelijkstelling van de vreemde vlag met de Nederlandsche. De tegenstanders verlangen, dat dit zou geschieden door tractaten, maar daarin nu ligt juist het groote punt van verschil, omdat hij Minister meent, dat het volgen van dien weg niet in ons belang is en dat het ook niet raadzaam is, andermaal den weg der tractaten te bewandelen.

Hierna verdedigt de Minister het beginsel kortelijk op wetenschappelijke gronden.

De Heer v. Hall heeft hem een *freetrader* [vrijhandelaar d. i. voorstander van de handelsvrijheid] genoemd; doch wat verstaat men daaronder? Een man, die als een doolende ridder met éénen slag een geheel bestaanden toestand wil opheffen, die op eens alles wil afbreken; — dan zeer zeker is hij het niet. Maar verstaat men onder *freetrader* iemand, die naar zijne innige overtuiging in elke bescherming een kwaad en een noodzakelijk kwaad ziet, doch bij elke gelegenheid, wanneer dit zonder gevaar voor de industrie geschieden kan, haar trapsgewijs wenscht af te schaffen; verstaat men daaronder den man, die tot leuze heeft, dat, als het tij verloopt, men de bakens moet verzetten, — dan ja, is de Minister een *freetrader*. Hij is niet voor overdreven overgangen, maar wel voor datgeen, wat hij zonder gevaar doen kan.

Vervolgens wijst de Minister op de lessen der ervaring en der geschiedenis. Reeds in de memorie van toelichting is over het stelsel der voorvaderen met betrekking tot vrijheid van handel en scheepvaart uitgeweid. Ook het dáár aangevoerde is door den Heer van Hall bestreden, die daarbij gewezen heeft op de te dien tijd bestaande gilde-verordeningen enz. Maar de Minister moet opmerken, dat het waar moge zijn, dat die verordeningen medebragten, dat men bij niemand anders schepen mogt laten bouwen dan bij de gildebroeders, maar dit gold alleen, voor zoover de aanbouw hier te lande plaats had, maar dat het te dier tijd verboden zou zijn geweest van vreemde schepen gebruik te maken, dat ontkent hij. Hij herinnert uit oude plakkaten, dat men wel moest overleggen het bewijs, dat het schip was Nederlandsch eigendom, maar nooit dat het hier te lande was gemaakt, en wel verre dat men dit als een nadeel beschouwde, zag men er juist in eene groote faciliteit, een groot voordeel voor de kooplieden.

De Minister komt alsnu tot de beschouwing der wetten uit het oogpunt van de algemeene belangen van den handel. Hij merkt dat men onze handelsgrootheid gewoonlijk stelt in de 17de eeuw, maar dat dit niet is het tijdstip van hare ontwikkeling. Dat was vroeger, toen onze steden niet door monopolie of differentiële regten, maar door eigen kracht zich wisten te verheffen op de puinhoopen van het aloude hanzeverbond en toen zij, alleen door eigen volharding en door gebruikmaking van de fouten van anderen, hier wisten te vestigen den stapelhandel, die in de 17de eeuw onze handelsgrootheid ten top voerde. Nu is ja in die eeuw die grootheid vermeerderd en uitgebreid; maar toen men eenmaal door monopolie, door compagnien, door octrooijen de vrijheid opgaf en daarbij onvrijzinnig jegens anderen werd, van toen af dagteekent ook het verval; naar mate men in de 18de eeuw al meer en meer beklaagde, maar niets deed, is de handel ook teruggegaan. Na de herstelling onzer onafhankelijkheid look bij eenigermate op; maar wij staan niet meer alleen; maar hebben te worstelen met eene geduchte concurrentie, die niet van ons zelf afhangt, maar wij moeten concurreren, en dan moet men zich niet afsluiten. Maar, zegt men, als men den handel en de scheepvaart wil helpen, dan moet men zich niet alleen bepalen tot hetgeen thans wordt voorgesteld, maar dan ook andere lasten, die de scheepvaart drukken, afschaffen. De Minister had wel gewenscht dit te kunnen doen, maar de staat der finantiën laat het niet toe. Dat heeft den Minister tot dusver teruggehouden van de voordragt tot afschaffing der tonnegelden, die hij als een gewigtigen last voor onze scheepvaart beschouwt. Hij hoopt bij de eerstvolgende begrooting het voorstel te kunnen doen om dien last door een anderen te doen vervangen en de loodsgelden te verminderen.

De Minister komt nu tot de verdediging der voordragt nopens de scheepvaart met het oog op onze wetgeving en reciprociteits-tractaten. Hij haalt hieromtrent vele bijzonderheden aan, waaruit blijken kan dat onze scheepvaart, niettegenstaande de tractaten, waarbij de bescherming onzer vlag werd opgeheven, niet alleen de concurrentie heeft kunnen volhouden, maar buitendien

is vooruitgegaan, en dat nog wel versterkt wordt door de omstandigheid, dat bijna al onze tractaten gesloten zijn met natiën, die meer schepen hebben dan wij en die dus in de vaart op ons land ook meerder kracht hadden. Als wij dan nog zien, dat wij vooruitgaan, dan meent de Minister ook, dat daaruit volgt, dat wij de concurrentie kunnen volhouden.

Men heeft gesproken over opgave der kosten van den scheepsbouw. Reeds in 1847 werden deswege informatiën aangevraagd en ingewonnen. De magere resultaten, die men verkregen heeft, zijn overgelegd. Men raadplege vrij de vijf deelen van de enquête, in Engeland gehouden, en men zegge hem dan, of die enquête over dat punt eenig licht heeft verspreid. Dat is ook volstrekt onmogelijk; want te regt heeft de Heer Hugenholtz aangemerkt, dat hier alles afhangt van vele bijzondere omstandigheden, zoo als de qualiteit van het werk, de deugd van de constructie of van de materialen. Z. Exc. gelooft intusschen uit al hetgeen medegedeeld is, die slotsom te kunnen trekken, dat de kosten van den bouw hier te lande niet zooveel hooger kunnen zijn dan elders.

Wat nu eindelijk aangaat het verlangen, dat men niet bij de wet, maar bij traktaten de gelijkstelling zou verleenen, merkt de Minister op, dat hij gisteren akte heeft genomen van eene verklaring van een der voornaamste tegenstanders van den maatregel, houdende dat de Regering gedurende de enquête niet zou moeten stil staan. Men begreep dus, dat wij Engeland niet kunnen weigeren de reciprociteit die het verlangt. Nu moet hij vragen, op welke redelijken grond men dan een uitstel kan doen steunen. We zouden eenige maanden moeten onderhandelen, doch ten slotte niet moeten weigeren. En als men het Engeland niet kan weigeren, dan moet men hetzelfde verleenen aan anderen; waartoe dan uitstel? Geeft dan nu vrijwillig, waartoe men ten slotte toch moet komen. Daarbij komt een groot voordeel, dat men elk oogenblik, niet op geslotene traktaten, maar op de wet onverhoopt zou kunnen terugkomen. Bij den genomen maatregel in Engeland, achtte hij het in het belang van den handel, dat wij niet stil zitten. Al mogt men nu met Engeland tot een contract geraken, dan zou men aan 20 en 30 natiën dezelfde voordeelen moeten toekennen. Men zou op die wijze in eene groote verwikkeling van onderhandelingen geraken. Hoe vele onaangenaamheden daaruit kunnen geboren worden, heeft de ondervinding bewezen. De weg, die de Regering voorstelt, is de eenig goede, zij is Nederland waardig. Daaruit kunnen wezenlijk voordeelen ontstaan. De natie moet tot ondernemingszucht worden opgewekt en haren ouden naam handhaven. De handel moet onderzoeken of men te veel aan oude gebruiken gehecht is. Welligt moet men de onkosten-rekening herzien. Zonder een en ander baat noch deze maatregel, noch de afschaffing van tonnegeld of van andere lasten.

De Minister zegt ten slotte, dat de concurrentie zich allerwege rondom ons verspreidt. Het getij begint aanmerkelijk te verloopen. Het beginsel, dat hij bij deze wet voordraagt, is niet nieuw. Reeds 100 jaren geleden werden dergelijke voorstellen gedaan. In 1750 werden die voorstellen uitermate geprezen. Toen werden zij aan geen enquête onderworpen, maar zij werden commissoriaal gemaakt. Er is niets van gekomen. Zij slapen nog. Wij hebben de bakens niet verzet. Zij zijn blijven staan. Maar het tij is verloopen en het einde was ongelukkig.

De Heer van Dam van Isselt heeft vervolgens nog breedvoerig het woord gevoerd, en in al het gesprokene eene reden te meer tot enquête gevonden.

De Heer Groen dringt ook nader aan op de noodzakelijkheid van uitstel.

De Heer van Hall, na hulde gebragt te hebben aan de uitnemende rede van den Minister, meent echter, dat hetgeen door den Minister is aangevoerd tegen de gronden, door Spr. herhaaldelijk bijgebragt, niet voldoende is tot wederlegging dier gronden. Hij bepaalt zich vervolgens tot nog eenige punten, en eindigt met nog nader de noodzakelijkheid eener enquête te betoogen.

De Minister van Financiën beantwoordt de vorige sprekers; verduidelijkt zijne berekeningen en cijfers; meent dat de enquête geene meerdere helderheid zal te weeg brengen; betoogt nog nader de noodzakelijkheid om den weg der tractaten te verlaten en tot eene uniforme wetgeving te komen; langzamerhand wil hij tot een normalen toestand, d. i. eene zelfstandige wetgeving, komen; wijst nader aan, dat eerst het tractaat van 1839 en daarna het tractaat met België en nog verschillende andere tractaten inbreuk gemaakt hebben op het beschermings-stelsel der wet van 1822; dat later dat tractaten-stelsel al meer en meer is uitgebreid, zoodat het bescherming-stelsel *in effecte* al zeer luttel is. Men moet nu voortgaan, maar niet meer op dienzelfden ongewissen en tot moeijelijkheden leidenden voet der tractaten.

Nadat de Heeren Groen en Storm nog kortelijk het woord voeren, antwoordt de Minister; waarna in stemming wordt gebragt de motie van den Heer van Dam, welke *verworpen* wordt met 45 tegen 19 stemmen.

De algemeene beraadslagingen worden gesloten; die over art. 1 van Ontwerp litt. A. geopend, doch om het vergevorderde uur verdaagd tot morgen ochtend ten 11 ure.

Eerste Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Dingsdag 2 Julij.

In deze Zitting zijn de beraadslagingen over het wets-ontwerp tot regeling van de kieswet voortgezet en ten einde gebragt. Daarover hebben nog het woord gevoerd de Heeren: van Nispen van Pannerden, van Lidth de Jeude, Groeninx van Zoelen, Gevers van Endegeest, van Verschuer, van der Lek de Clercq, Taets van Amerongen, Martens van Sevenhoven, Freseman Viëtor, Diemont, Lightenvelt, Hoffman, van Aylva van Pallandt en van Mierlo. Nadat de Minister van Binnenl. Zaken het wets-ontwerp in het breede verdedigd heeft, is het met 26 tegen 10 stemmen aangenomen. (Zie het Telegraphisch berigt in ons vorig nommer).

Tegen hebben gestemd de Heeren: Insinger, Martens van Sevenhoven, Engelkens, van Nispen van Pannerden, Taets van Amerongen, van Mierlo, van Aylva van Pallandt, Hoffman, van Heeckeren van Wassenaer en Lightenvelt.

Zitting van Woensdag 3 Julij.

In deze zitting heeft de Commissie van Rapporteurs haar algemeen verslag uitgebragt over het ontwerp van provinciale wet. Dat verslag zal worden gedrukt en rondgedeeld. De beraadslagingen over dat ontwerp worden bepaald op morgen Donderdag ochtend ten 11 ure.

Daarna is de vergadering gescheiden.

Zitting van Donderdag 4 Julij.

In deze zitting heeft de Heer Lightenvelt verlof gevraagd tot eene interpellatie aan den Minister van Binnenl. Zaken, en te vragen, welke uitvoering de Regering denkt te geven aan Art. 2 van de addit. artikelen der Grondw., opzigtens de vorige Eerste Kamer. — Dat verlof is verleend, de dag in eene volgende zitting te bepalen.

Daarna is het ontwerp van wet, *tot regeling van de zamenstelling en de magt van de Provinciale Staten*, na eenige beraadslaging en nadat de Ministers van Binnenl. Zaken en Justitie het woord gevoerd hadden, met 33 tegen 2 stemmen *aangenomen*. Tegen: de Heeren van Nispen en Hoffman.

De Voorzitter heeft daarna de Leden voorloopig verzocht zich den 16den dezer in deze residentie te bevinden, tot het verder behandelen van het ontwerp van wet nopens de Voogdij.

'sHERTOGENBOSCH, 2 Julij.

Heden had hier de strafoefening plaats van P. N. Hartog, die ter zake van moord op een meisje gepleegd, door het Prov. Geregtshof van Noord-Brabant was veroordeeld om te worden gehangen, doch welke straf was veranderd in het zwaaijen met het zwaard over het hoofd en 20 jaren tuchthuisstraf. De veroordeelde werd door den scherpregter en diens zoon op het schavot geleid; terwijl hij op de zandhoop nedergeknield was en de oude scherpregter den schuldige den doek voor de oogen bond, nam de zoon het zwaard, hetwelk naast den zandhoop lag, trok het uit de scheede en het zwaard zwaaijende, trof hij ongelukkiglijk met de achterzijde van hetzelve, zijnen vader, die achter hem wilde omgaan, boven den slaap van zijn hoofd zoodanig, dat het bloed onmiddelijk uit de wond spatte en langs het aangezigt van den gekwetste op het schavot nederdroop. De wonde was van geen ernstigen aard.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 2 Julij.

De toestand van Sir R. Peel was gisteren avond veel minder gunstig.

— De bekende luchtreiziger Green heeft eergisteren bijna het leven verloren. Met een ander persoon met een luchtbol opgestegen, zweefde hij geruimen tijd boven de stad, toen de luchtballon plotseling begon te dalen en aan den mond der Theems in zee stortte. De luchtreizigers werden gelukkig door een accijnsvaartuig van den dood gered.

— De reis van den Keizer van Rusland naar Londen zou geen voortgang hebben.

— Uit de Vereenigde Staten wordt gemeld, dat op het meer Erie eene stoomboot met bijna 309 personen in brand was geraakt en zeer weinigen den dood ontkomen zijn.

— *The Indian Times* meldt, dat te Howrat in West-Indië, 14 matrozen die door de cholera waren aangetast, genezen zijn door het inademen van zuurstofgas.

FRANKRIJK.

PARIJS, 2 Julij.

De Wetgevende Vergadering heeft, na eene tweede beraadslaging, de wet op den woeker, met 308 tegen 295 stemmen aangenomen. De derde beraadslaging zal eerdaags plaats hebben.

— De begrooting dezer stad over 1850 bedraagt bijna 49 millioen fr.

— Eergisteren hebben de Heeren Barral en Bixio alhier eene luchtreis ondernomen, die ongelukkig is uitgevallen. Daar de luchtbol slechts op een derde gedeelte na met gaz gevuld was, steeg hij zoo snel naar boven, dat de reizigers zich hierdoor reeds eenigzins onpasselijk gevoelden. Maar toen zij op eene hoogte van 2 à 3000 ellen gekomen waren, begon de luchtbol al meer en meer uit te zetten en tegen het schuitje aan te dringen, dat de reizigers gevaar liepen te stikken. De Heer Barral kwam toen op het denkbeeld met zijn mes beneden in den ballon eene opening te maken, welke opening echter waarschijnlijk te groot was, daar de luchtbol weldra met eene ontzaggelijke snelheid begon te dalen, hetwelk weinig of niets verhinderd werd door het uitwerpen van ballast. Eindelijk kwamen zij 34 mijlen van Parijs met een hevigen schok op den grond neder. De Heer Bixio kwam er goed en wel af, maar de Heer Barral ontving eenige kwetsuren.

ITALIE.

ROME, 22 Junij.

Daar in den Kerkelijken Staat de Maria-beelden al meer en meer de oogen beginnen te bewegen, zoo heeft de Paus, volgens hetgeen de *Allg. Zeitung* meldt, eene Commissie van Theologen benoemd, welke geleerde en waarheidlievende mannen verslag hebben uitgebragt, dat die mirakelen overal gegrond zijn bevonden.

— De toestand van de stad Rome is vrij rustig wegens de tegenwoordigheid van het Fransche leger, maar in de omstreken is het zeer onrustig. In

de Campagna durven de bezitters hunne kasteelen niet bewonen, zoo zij niet door soldaten beschermd worden, daar zij anders door roovers worden overvallen en uitgeplunderd. De meesten laten hunne kasteelen dus ledig staan en doen reizen buitenslands.

— Met de organisatie van het Pauselijk leger gaat het traag voort.

— De Provincie Padua in het Lombardysch-Venetiaansch Koningrijk is eindelijk van rooverbenden gezuiverd. Er zijn 29 roovers opgehangen en 14 tot 20-jarigen dwangarbeid verwezen. Er moeten nog 51 anderen gevonnisd worden.

— In Toskane verergert de staat van zaken nog steeds, sedert de Groot-Hertog naar Weenen is vertrokken, en er komen meer partijen te voorschijn, die zich tegen de Regering verzetten.

— Uit Napels wordt gemeld, dat de zoon van Don Carlos, de Graaf de Montemolin, de Zuster van den Koning, Prinses Charlotte, ten huwelijk gevraagd en de toestemming daartoe verkregen, doch dat de Spaansche Gezant daar tegen geprotesteerd had.

PRUISSEN.

BERLIJN, 2 Julij.

Men verzekert, dat de vrede gisteren met Denemarken gesloten is. De Pruissische grondslag, dat is de eenvoudige vrede met voorbehoud van ieders regten, schijnt daarbij te zijn aangenomen. Onder andere wijzigingen is ook deze, dat Denemarken afziet van het regt om hulp van vreemde mogendheden in te roepen, wanneer geene Duitsche mogendheid tusschen beide komt en wanneer geene vrijscharen de hertogdommen binnenrukken. Het zoogenaamde Londensche protocol is nog niet onderteekend.

— Uit Weimar begeven zich wekelijks honderde inwoners naar Amerika en bepaaldelijk naar Chili.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 28 Junij.

Men klaagt hier weder sterk over de toenemende onverdraagzaamheid van sommige hooge geestelijken, en voert als bewijs daarvoor aan hoe de Bisschop van Triëst onlangs, na een vrijzinnigen Roomsch Kath. Priester tot eene wandeling te hebben uitgenoodigd, met hem een krankzinnigengesticht ging bezoeken en hem daar als een in zoodanig gesticht te huis behoorende persoon deed opsluiten. Nadat de Arts eenige dagen te vergeefs op de teekenen van waanzin gewacht had, liet hij den Priester, van wiens gezond verstand hij nu volkomen overtuigd was, weder vrij. Zoo ver men wist was de Bisschop nog niet wegens die daad voor de regtbank geroepen.

STADS BERIGT.

In de maand Junij 1850, zijn binnen de Stad *Leyden* overleden, 61 personen, als: 9 Mannen, 20 Vrouwen, 17 Zoons en 15 Dochters, daarenboven als levenloos aangegeven 3.

Gedurende diezelfde maand zijn aldaar geboren 98 kinderen, als: 59 Zoons en 39 Dochters, waarbij drie paar tweelingen.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE GRONINGSCHE HOOGESCHOOL.

Den 29sten Junij de Heer S. P. Kros, Doct. in de Wis- en Natuurkunde, van Gorinchem, in de Medicijnen, na verdediging zijner Dissertatie: *de Fungo Medullari Uteri.*

Dienzelfden dag de Heer H. C. Buning, van Schildwolda, in de Medicijnen, na verdediging zijner Dissertatie: *de Graviditate Abdominali.*

Dienzelfden dag de Heer N. Meursinge, van Leeuwarden, in de Medicijnen, na verdediging zijner Dissertatie: *de Morbis Valvularum Cordis, et Eorum Semeiotice.*

KERKNIEUWS.

ROTTERDAM, 3 Julij. Heden namiddag is door den breeden Kerkeraad der Ned. Herv. gemeente alhier, uit het bevorens vermelde zestal van Predikanten, het volgend drietal gemaakt: DD. Modderman, Th. Dr. te Leeuwarden; Niermeijer, te 's Heer Arendskerke, en Erdbrink, te Zutphen.

— Ds. R. A. Soetbrood Piccardt, Th. Dr. te Pijnacker, heeft het beroep naar Goes aangenomen.

211de Staats-Loterij.

Trekking der Vierde Klasse.

3de Trekking. No. 11461 een prijs van *f* 1,250. Nos. 584, 15011, 17268, 18268 en 18562 ieder een prijs van *f* 1,000.

4de » Geene.

ADVERTENTIEN.

Ondertrouwd: P. J. H. FROSCHHART EN J. G. THOOLEN.

HAARLEM, den 3den Julij 1850.

Algemeene Kennisgeving.

Ondertrouwd: C. DAS EN C. C. COSTER.

MAASSLUIS, 4 Julij 1850.

De Ondergeteekende bedankt bij deze voor de vele blijken van deelneming, bij de bevalling zijner Echtgenoot.

LEYDEN, 4 Julij 1850. G. AALBERTSBERG.

Voor de menigvuldige bewijzen van deelneming in de beide, door ons geleden, smartelijke verliezen, betuig ik, ook namens mijne Echtgenoote en Kinderen, langs dezen weg, onzen hartelijken dank.

N. J. KIST.

LOGEMENT EN TAPPERIJ.

Het HUIS *te Huur* en de STAND *te Koop.* Adres bij den Bewoner op het Kort Rapenburg, hoek van de Bloemmarkt, Wijk IV. No. 169, te *Leyden.*

De Pillen en Zalf van Holloway zijn een uitmuntend geneesmiddel voor scrophuleuze of klierziekten.

DAVID DAVIS, een Mijnwerker te Newport, was van zijne vroegste jeugd af, met het koningszeer behebt geweest, welke kwaal door den aard van zijn werk nog allengs veel verergerd was. Geen der Geneesheeren die hem behandeld hadden, konden zijnen toestand verbeteren. Ook in het hospitaal te Bristol, waarheen hij zich begeven had, bleven alle pogingen tot genezing vruchteloos. Eindelijk gebruikte hij de *Zalf* en *Pillen* van HOLLOWAY, waarop eene zoo spoedige genezing volgde, dat dezelve door velen die daarvan getuigen waren, voor wonderdadig werd beschouwd.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

Doosjes Pillen à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 7.75, *f* 15.50, *f* 23.50.

Potjes Zalf à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 8.15, *f* 15.90, *f* 23.90.

Te bekomen te *'s Hertogenbosch* bij J. STRAATMAN, te *'s Hage* bij W. C. VAN DORT en te *Gouda* bij J. A. P. P. VAN DER HEYDEN, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement.*

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

WOENSDAG, 3 JULIJ.

			Laagst. koers.	Hoogst. koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à $2\frac{1}{2}$	pCt.	$57\frac{3}{16}$	$57\frac{5}{16}$	$57\frac{1}{4}$
Dito Certificaten . . .	» 3	»	$67\frac{3}{4}$	$67\frac{7}{8}$	$67\frac{7}{8}$
Dito dito	» 4	»	$87\frac{7}{8}$	$88\frac{1}{16}$	$87\frac{15}{16}$
Amortisatie Syndicaat	» $3\frac{1}{2}$	»	—	—	—
Handelmaatschappij	» $4\frac{1}{2}$	»	$170\frac{1}{4}$	$170\frac{1}{2}$	$170\frac{3}{8}$
O. I. Leening	» 4	»	$86\frac{3}{4}$	—	—
Dito Holl. Spoorweg . . .	»		58	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg . .	» $4\frac{1}{2}$	»	$90\frac{1}{4}$	—	—
Haarlemmermeer	» 5	»	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5	»	$105\frac{3}{4}$	106	$105\frac{7}{8}$
Dito dito 1828 en 1829 . .	» 5	»	105	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833	» 5	»	$96\frac{1}{8}$	—	—
Dito 1840	» 4	»	$89\frac{1}{4}$	$89\frac{3}{8}$	$89\frac{3}{8}$
Dito bij STIEGLITZ & Co. . . .	» 4	»	$89\frac{1}{8}$	$89\frac{3}{8}$	$89\frac{3}{8}$
Dito dito Nieuwe . . .	» 4	»	$88\frac{7}{8}$	—	—
Inschrijving in Assign. . . .	» 6	»	—	—	—
Certificaten van dito	» 6	»	$67\frac{1}{4}$	—	—
POLEN, Obligatiën	» 4	»	$77\frac{3}{16}$	$77\frac{1}{4}$	—
Dito Aandeelen met Loten.	fl. 250	*f*	—	—	—
Dito dito 1835	» 500	»	$144\frac{1}{2}$	—	—
SPANJE, Leen. bij ARDOIN v. 85 £	à 5	pCt.	$12\frac{3}{4}$	$12\frac{7}{8}$	$12\frac{7}{8}$
Dito dito Onbep. Stukken .	» 5	»	$12\frac{3}{8}$	—	—
Dito Obligatiën	» 3	»	$38\frac{1}{4}$	$38\frac{9}{16}$	$38\frac{1}{2}$
Dito Binnenl. à 6 m.	» 3	»	$33\frac{7}{8}$	$33\frac{1}{2}$	$33\frac{7}{16}$
Coupons Ardoins			$8\frac{3}{8}$	$8\frac{13}{16}$	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll. .	» 5	»	84	—	—
Dito	» 4	»	—	—	—
Dito Metall.	» 5	»	$77\frac{1}{2}$	$77\frac{5}{8}$	[illegible]
Dito Nieuwe	» 5	»	$81\frac{13}{16}$	82	82
Dito 1847	» $2\frac{1}{2}$	»	$41\frac{7}{8}$	42	42
BELGIE, Banc.	» $2\frac{1}{2}$	»	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	» $2\frac{1}{2}$	»	$48\frac{1}{2}$	$48\frac{9}{16}$	$48\frac{1}{2}$
BRAZILIE, 1824 100 £ . . .	5	»	$91\frac{1}{4}$	—	—
PORTUGAL, te Londen	» 3	»	$35\frac{15}{16}$	36	$35\frac{15}{16}$
Dito dito	» 4	»	$36\frac{7}{16}$	$36\frac{9}{16}$	$36\frac{9}{16}$
VENEZUELA, ...	» $2\frac{1}{4}$	»	$33\frac{3}{4}$	—	—
MEXICO, ...	» 5	»	$30\frac{3}{16}$	$30\frac{1}{4}$	$30\frac{1}{4}$
AMERIKA, Bankactiën			—	—	—

Grieken $5\frac{13}{16}$, $6\frac{3}{16}$. Braz. 1839 100 £ $89\frac{9}{16}$, $89\frac{5}{8}$.

Koers van het Geld: Beleening $2\frac{1}{2}$ pCt. Prolongatie $2\frac{1}{2}$ pCt. Wissel-Disconto 2.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.